

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Стойка В. О., Стойка С. О.

Анотація. У статті розглянуто особливості підготовки фахівців високої рівня кваліфікації у галузі туризму. Вказується на потребу використовувати у навчальному процесі спеціалізоване програмне забезпечення „Оверія-туризм” та застосовувати нові форми проведення практики за допомогою програм віддаленого проходження практики студентами, на прикладі інтернет проекту www.igotoworld.com. Запропоновано створити регіональні туристичні комплекси з метою розширення джерел фінансування процесу підготовки фахівців у сфері туризму та підвищення конкурентоспроможності туристичної галузі регіонів країни на національному та зарубіжному ринках туристичних послуг.

Ключові слова: туристична галузь, ефективність, конкурентоспроможність, ринок туристичних послуг, соціально-економічна програма, Оверія-туризм.

Аннотация. В статье рассмотрены особенности подготовки специалистов высокого уровня квалификации в области туризма. Указывается на необходимость использовать в учебном процессе специализированное программное обеспечение „Оверия-туризм” и применять новые формы проведения практики с помощью программ удаленного прохождения практики студентами, на примере интернет проекта www.igotoworld.com. Предложено создать региональные туристические комплексы с целью расширения источников финансирования процесса подготовки специалистов в сфере туризма и повышения конкурентоспособности туристической отрасли регионов страны на национальном и зарубежном рынках туристических услуг.

Ключевые слова: туристическая отрасль, эффективность, конкурентоспособность, рынок туристических услуг, социально-экономическая программа, Оверия-туризм.

Постановка проблеми. Рівень розвитку туристичної галузі у економіках зарубіжних країн свідчить про те, що ефективність функціонування галузі в країні та її конкурентоспроможність на світовому ринку залежить від того, яке місце вона займає у соціально-економічних програмах на державному, регіональному та місцевому рівнях.

Особливу роль на сучасному етапі розвитку ринку туристичних послуг відіграє також оптимізація механізму фінансування навчальних закладів, зокрема тих, що готують фахівців у сфері готельно-ресторанного бізнесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми. Окремі аспекти функціонування туристичної галузі та підготовки фахівців у сфері туризму досліджено у працях вчених-економістів Ю. Алексєєва, Р. Батлера, В. Боголюбова, М. Боруцака, І. Валентюк, Л. Давиденка, В. Данільчука, Л. Дядечко, Є. Козловського, Н. Лейпера, С. Медліка, М. Морозова, В. Орловської, В. Полюги, Чорної Л. [8, 9], Щепанського Е. [10] та інших.

Відаючи належне здобуткам відомих вчених слід відзначити, що в дослідженні

даних проблем є потреби зосередити увагу на окремих сучасних аспектах, що стосуються підготовки висококваліфікованих фахівців з новим типом мислення у галузі туризму.

Формулювання цілей дослідження. Метою даної статті є пошук основних напрямів стимулювання розвитку ринку туристичних послуг та підвищення конкурентоспроможності туристичної галузі України.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. Забезпеченість висококваліфікованими кадрами визначає успішність функціонування будь-якого підприємства, а в сфері туризму, взагалі, зумовлює його існування та розвиток. Високі темпи розвитку національного та світового туристичних ринків вимагають необхідності створення нових чи удосконалення існуючих освітніх систем у туризмі [5].

У світі, де знання є, можливо, єдиною справжньою цінністю виробничого процесу нам необхідно визначитися не тільки в питанні «скільки», і в питанні «що», «коли» і «де», а і як нам це необхідно знати.

Освіта і підготовка спеціалістів у даній сфері допоможуть підвищити конкуренто-

спроможність туристичного сектору економіки. Для того, щоб цього домогтися, потрібно приділяти максимум уваги дійсним потребам людського капіталу, як у самій галузі, так і в державних структурах, що буде формувати пропозицію якості.

Таким чином, основну увагу у сучасних умовах господарювання необхідно приділяти проблемі професійної підготовки нової генерації фахівців, які продукуватимуть нові ідеї в напрямку стимулювання розвитку туристичної галузі [7].

Для того, щоб отримати позитивні результати, потрібно ефективно використовувати власні ресурси та управляти ними.

Всесвітня Туристська Організація (ВТО) розробила методологію „Якість Туристської Освіти (КТО) (Tourism Education Quality – TEDEQUAL)” для того, щоб домогтися певного рівня стандартизації при оцінці результатів у підготовці спеціалістів сфери туризму у всьому світі.

Головна мета проекту – визначити існуючий дисбаланс між потребами та очікуваннями підприємців і професіоналів у туризмі та результатами, до яких призводять сучасні навчальні плани, програми і системи навчання у вищих навчальних закладах усього світу. Більш того, ці розриви необхідно перенести на карту туристських професій, що створить деяку модель, яка буде відбивати складність даного сектора і його потреби в людських ресурсах, як у якісному, так і в кількісному відношенні [6, с. 191–192].

При підготовці бакалаврів, спеціалістів та магістрів за напрямом підготовки 1401 „Сфера обслуговування” особливу увагу необхідно звернути на процеси інформатизації та автоматизації роботи туристичних підприємств. Значні напрацювання у цьому напрямку здійснено компанією „Оверія”. Спеціалісти компанії розробили програмний комплекс „Оверія-туризм” для туристичних агентів та туристичних операторів, який на безплатній основі пропонують навчальним закладам з метою навчання студентів.

Для кращого вивчення основ роботи з даним програмним забезпеченням та обміном досвіду компанія організовує вебінари, в яких приймають участь значна частина туристичних підприємств та навчальних закладів України.

Кожен вебінар містить практичне завдання, після виконання якого учасники отримують сертифікати. Також дана компанія пропонує програму віддаленого проходження практики студентами, викривуючи інтернет-проект www.igotoworld.com, найуспішніші отримують можливість працевлаштування за спеціальністю.

Ми вважаємо, що при підготовці магістрів за спеціальністю „Туризмознавство” доцільно включити у навчальні програми вивчення даного програмного забезпечення з передбаченням форми контролю. Це дасть можливість значно покращити кваліфікаційний рівень.

В сучасних умовах господарювання навчальним закладам для підтримки навчально-методичної бази на належному рівні доводиться шукати альтернативні джерела фінансування. На нашу думку, одним із шляхів вирішення даної проблеми є створення регіональних туристичних комплексів (рис. 1). Учасниками регіонального туристичного комплексу є підприємства туристичної галузі (туроператори, турагенти), супутні галузі (готельно-ресторанні, транспортні підприємства та інші), фінансово-кредитні установи, державні і місцеві органи влади, наукові та навчальні заклади.

На нашу думку, регіональний туристичний комплекс потрібно створювати рішенням обласної державної адміністрації.

Для організації комплексу учасники мають подати до обласної державної адміністрації такі документи:

- обґрунтування необхідності створення комплексу;
- установчий договір;
- положення про комплекс;
- згоду відповідних підрозділів місцевої держадміністрації, в підпорядкуванні яких знаходяться учасники комплексу, на створення комплексу.

Засновники повинні планувати та здійснювати організаційне, правове, фінансове, науково-методичне і технічне забезпечення діяльності учасників РТК.

Отже, створення сучасної високоефективної та конкурентоздатної системи РТК дасть можливість:

- забезпечити основи системи державного управління та регулювання туристичної

діяльності;

- формувати сучасний регіональний туристичний ринок на базі розвитку конкуренції;
- поглиблювати спеціалізацію та кооперацію в роботі туристичних підприємств;
- забезпечити умови для розвитку внут-

рішнього та в'їзного туризму;

- інтегрувати регіон в систему світового туристичного ринку;
- розвивати міжнародне співробітництво регіонів у туристичній галузі.

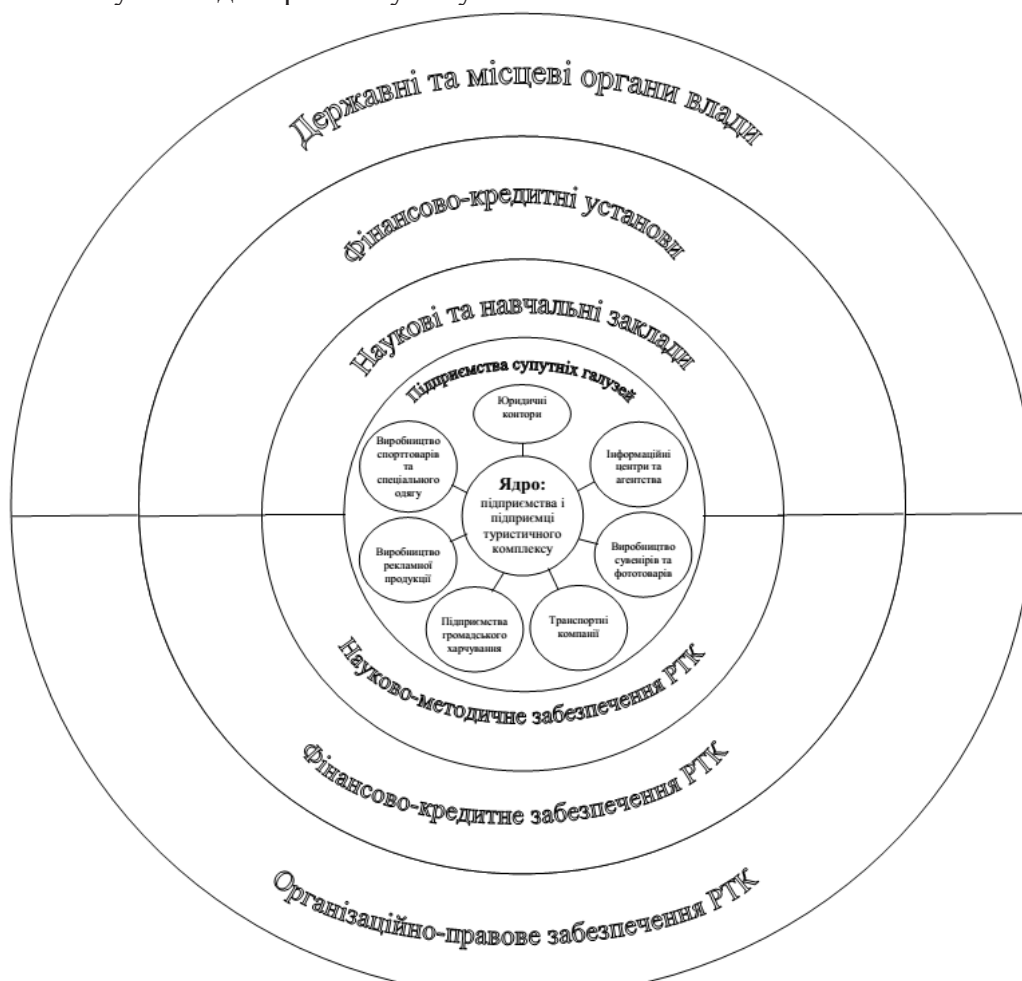

Рис. 1. Структура регіонального туристичного комплексу

Джерело: розроблено автором

Елементами механізму розвитку та функціонування сільського зеленого туризму можуть стати в більшості депресивних регіонів України регіональні туристичні комплекси сільського зеленого та культурно-історичного спрямування. Це об'єднання місцевої влади, освіти, громадських організацій та представників бізнесу. Зазначене дасть можливість створити сприятливе середовище для діяльності і повністю легалізувати надання послуг у цій сфері та вплинути на рівень безробіття в країні.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Ефективність підготовки майбутніх фахівців у сфері туризму має забезпечуватись, враховуючи наступні умови: поетапне формування професійних компетенцій через систему знань, вмінь та навичок, які отримуються на виїзних засіданнях на

підприємства, організовуючи науково-практичні семінари за участі провідних спеціалістів туристичних підприємств та представників регіональної влади та у формі екскурсій.

Створення регіонального туристичного комплексу дасть можливість науковим та навчальним закладам отримувати більше фінансування від приватного сектору економіки, регіональних та місцевих органів влади, що забезпечить покращення матеріально-технічної, навчально-методичної та інформаційної баз для якісної підготовки фахівців у галузі туризму. Це, у свою чергу, вплине на якісні параметри галузевого ринку праці, що стимулюватиме появу нових конкурентних переваг у суб'єкті підприємницької діяльності на ринку туристичних послуг.

Список використаної літератури

1. Бондаренко М. Стабілізація та підтримка розвитку індустрії туризму в умовах економічної турбулентності / М. Бондаренко // Дослідження міжнародної економіки : збірник наукових праць. – 2011. – Випуск 1 (66). – С. 166–177.
2. Головчан А. І. Теоретико-методичні підходи до оптимізації розвитку туризму в DESTИНАЦІЯХ / А. І. Головчан // Вісник ДІТБ. – 2011. – № 15. С. 139–145.
3. Гончарук Ю. С. Стратегічні напрями міжнародного співробітництва України у сфері туризму [Електронний ресурс] / Ю. С. Гончарук, О. В. Пирог. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Aprel/2009_5_2/03.pdf.
4. Коніщева Н. Й. Формування кадрового потенціалу сфери туризму / Н. Й. Коніщева // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Економіка. – 2011. – Випуск 1. – С. 97–107.
5. Курило В. С. Становлення системи вищої професійної туристичної освіти в Республіці Білорусь [Електронний ресурс] / В. С. Курило, Г. П. Щука. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_gum/npo/2011_2/Kurilo.pdf.
6. Паламарчук О. В. Світові тенденції у сфері туристської освіти / О. В. Паламарчук // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2012. – № 4 (239). – С. 190–194.
7. Саух І. В. Удосконалення підготовки менеджерів для туристичної галузі України [Електронний ресурс] / І. В. Саух, В. О. Цибульський. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/vddau/2008_1/Economy/16.pdf.
8. Чорна Л. В. Підходи американських учених до проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців туристичної галузі [Електронний ресурс] / Л. В. Чорна, С. П. Архипова. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vchu/N137/N137p169-172.pdf.
9. Чорна Л. В. Підготовка фахівців з туризму в США [Електронний ресурс] / Л. В. Чорна // Науковий вісник Донбасу. – 2012. – № 2. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/nvd_2012_2_25.pdf.
10. Щепанський Е. В. Управління туристично-рекреаційною сферою України в умовах підготовки до Євро-2012 / Е. В. Щепанський // Університетські наукові записки. – 2008. – № 2. – С. 298–303.